

Vägen mot

Ökad trygghet och säkerhet för alla

En rapport från Verisure



verisure

”

Trygghet och säkerhet ska inte vara ett privilegium för några få, utan en möjlighet för alla. För att uppnå det krävs ökad kunskap och förståelse, starkare förebyggande insatser och ett närmare samarbete mellan individer, företag och offentliga institutioner. Det är så vi kan minska trygghetsklyftorna och skapa ett tryggare samhälle för fler.

/Jonas Lindström, vd Verisure Sverige och Norden

Mot en tryggare och säkrare vardag

På Verisure anser vi att alla har rätt att känna sig trygga och säkra. Därför arbetar vi varje dag för att skydda det som betyder mest. Med nästan 40 års erfarenhet kombinerar vi innovation, teknik och mänsklig expertis för att utveckla nästa generations säkerhetslösningar och bidra till ett tryggare samhälle för människor, hem och företag.

Samhället förändras snabbt, och det gör även förutsättningarna för trygghet och säkerhet. Nya risker uppstår i takt med att teknik, demografi och sättet vi lever och arbetar på utvecklas. Samtidigt handlar trygghet om mer än skydd mot brott. Det handlar om att kunna leva fritt, självständigt och med vetskapen om att hjälp finns nära till hands när något händer. För företag är trygghet en förutsättning för att kunna bedriva verksamhet, investera och växa utan störningar från brott, olyckor eller andra hot.

Vårt mål är att förstå hur riskerna förändras, identifiera nya behov och utveckla lösningar som hjälper människor att leva tryggt och självständigt. Genom ett förebyggande arbetssätt vill vi inte bara stötta människor när incidenter inträffar, utan också minska sannolikheten för att skador och olyckor uppstår från början.

I takt med att samhället förändras blir trygghet och säkerhet också allt mer ojämnt fördelade. Vissa människor, hem och företag är mer utsatta än andra, och tillgången till skydd och förebyggande stöd är inte jämlik. Inom flera områden växer ett gap fram mellan risk, behov och tillgång till skydd.

I den här rapporten utforskar vi fyra områden som visar hur trygghet och säkerhet utvecklas i takt med samhället. Med utgångspunkt i statistik, forskning, opinionsundersökningar och intervjuer med experter vill vi bidra till en djupare förståelse för dagens utmaningar – och de möjligheter som finns att möta dem.

Även om riskerna förändras består en grundläggande princip: trygghet och säkerhet ska inte vara ett privilegium för några få, utan en möjlighet för alla. För att uppnå det krävs ökad kunskap och förståelse, starkare förebyggande insatser och ett närmare samarbete mellan individer, företag och offentliga institutioner. Det är så vi kan minska trygghetsklyftorna och skapa ett tryggare samhälle för fler.

Jonas Lindström, vd Verisure Sverige och Norden



Trygghet handlar om mer än skydd mot brott

Trygghet är en av vår tids mest omtalade samhällsfrågor. Debatten handlar ofta om brottslighet, gängvåld och otrygga miljöer. Samtidigt visar undersökningar att de flesta svenskar känner sig trygga där de lever sina liv. Hur går det ihop? För att förstå framtidens trygghetsutmaningar behöver vi först förstå vad trygghet egentligen är. För det handlar om betydligt mer än risken att utsättas för brott.



Trygghet – ett mångdimensionellt och ofta missförstått begrepp

Trygghet är ett av de mest använda begreppen i samhällsdebatten. Samtidigt är det långt ifrån självklart vad vi egentligen menar när vi pratar om trygghet. Begreppet används ofta som om alla lägger samma innebörd i det, men i praktiken kan det betyda högst olika saker för olika människor. Dessutom blandas trygghet inte sällan ihop med säkerhet, trots att det handlar om två olika saker. Att förstå skillnaden är viktigt, påpekar Manne Gerell, docent i kriminologi.

– Trygghet är ett komplicerat och ofta missförstått begrepp. Många blandar ihop trygghet med faktisk säkerhet eller faktisk risk, vilket är något annat. Människor kan känna sig otrygga trots att den faktiska risken att utsättas för brott är låg. På samma sätt kan människor känna sig trygga trots att risken i praktiken är relativt hög.

En viktig förklaring, menar Manne, är att trygghet omfattar betydligt mer än skydd mot brott.

– Trygghet handlar också om ekonomi, sociala relationer, hälsa och mycket annat. Den minsta gemensamma nämnaren är kanske att det handlar om en subjektiv känsla.

Att trygghet är större än frågor om brott och säkerhet bekräftas i en studie från Fastighetsägarna bland boende i Stockholms län. När de får ange vad de främst associerar med trygghet personligen, hamnar att kunna röra sig fritt (82%), familj och vänner (74%) och att kunna vara sig själv (66%) i topp¹.

Otrygga i samhället – trygga i närområdet

Undersökningar som tar tempen på befolkningens upplevda trygghet och otrygghet visar att bilden av Sverige som helhet ofta är betydligt mörkare än bilden av närområdet. Trots att flera undersökningar visar att känslan av otrygghet överlag minskar – både i samhället i stort och i människors närområden – är oron för utvecklingen på samhällsnivå fortsatt hög.

I Verisures senaste trygghetsundersökning uppger fortfarande mer än sju av tio (72%) att Sverige har blivit mer otryggt under det senaste året. Vidare visar Brås senaste nationella trygghetsundersökning att mer än hälften (55%) i stor utsträckning oroar sig för brottsligheten i samhället, vilket dessutom är en ökning jämfört med föregående år².

När människor får ange vilka brott de oroar sig mest för är det framför allt bedrägerier som sticker ut. Enligt Brås trygghetsundersökning är bedrägerier på internet den brottsstyp som flest i befolkningen oroar sig för. Nästan fyra av tio (39%) uppger att de ganska eller mycket ofta oroar sig för att drabbas.

Därefter följer stöld av eller skadegör-else på bil (20%) och bostadsinbrott (20%)³.

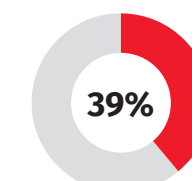
Men när frågan flyttas närmare den egna vardagen ser bilden annorlunda ut. I Verisures senaste trygghetsundersökning, genomförd av Demoskop, svarar nio av tio (90%) att de känner sig trygga i sitt eget närområde⁴.

Många känner alltså en större trygghet i sin egen vardag än i samhället som helhet. Skillnaden speglar det faktum att trygghet inte bara formas av egna erfarenheter, utan också av den bredare samhällsbilden, enligt kriminolog Anders Östlund.

– Forskning visar att människor nästan alltid tror att brottsligheten i samhället ökar, oavsett vad statistiken visar. Hur vi uppfattar risker och brottslighet formas i hög grad av det vi ser, läser och hör omkring oss, även om det inte är relaterat till vårt närområde. Det skjuts i Stockholm och då kan människor i Arvidsjaur känna sig otrygga, trots att det aldrig har skjutits där.

Topp 3

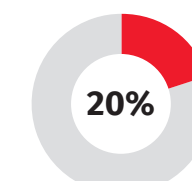
Brottstyper flest oroar sig för:



Bedrägeri på internet



Skadegörelse på bil



Bostadsinbrott

(Källa: Brå)

Hemmet – där vi känner oss som tryggast, men också en blind fläck

För de flesta människor är hemmet den plats som starkast förknippas med trygghet. I ovan nämnda undersökning från Fastighetsägarna hamnar hemmet i topp när människor får ange var de känner sig trygga – nio av tio (90%), säger att de känner sig mycket trygga i sitt hem. Samtidigt finns en osäkerhet

kring vilket stöd som faktiskt finns att få om något skulle hända i hemmet. En Novusundersökning visar att nästan två tredjedelar (65%) inte tror att polisen skulle hinna komma till hjälp om de utsattes för ett brott i sitt hem⁵. Detta är särskilt intressant mot bakgrund av att bostadsinbrott, som tidigare konsta-

terats, hör till de brottsstyper som flest oroar sig för.

Denna diskrepans kan delvis förklaras av att hemmet ofta hamnar i skymundan när trygghet både diskuteras och mäts, menar Anders Östlund.

– Trygghetsdebatten och de flesta trygghetsmätningar fokuserar på utemiljön, medan majoriteten av brotten mot person faktiskt sker i hemmet eller i nära relationer. Men det som händer bakom stängda dörrar är mycket svårare att fånga.

Hemmet är med andra ord den plats där vi känner oss som tryggast, men också en miljö där en stor del av utsattheten riskerar att förbli osynlig för statistiken, samhällsdebatten och omvärlden.

”

Trygghetsdebatten och de flesta trygghetsmätningar fokuserar på utemiljön, medan majoriteten av brotten mot person faktiskt sker i hemmet eller i nära relationer.

/Anders Östlund, kriminolog

Otrygghet handlar lika mycket – inte sällan mer – om andra som om oss själva

Trygghet är inte bara en individuell fråga. Den är också social och relationell. Vår känsla av trygghet påverkas därför inte bara av vad som kan hända oss själva, utan också av vad som kan drabba människor vi bryr oss om. I Verisures senaste trygghetsundersökning svarar nästan en av fem (17%) att de är ganska eller mycket oroliga för att själva bli överfallna eller hotade utanför sitt hem, medan nästan dubbelt så många (32%) är oroliga för att en familjemedlem ska utsättas för samma sak⁶. Även Brås undersökningar visar att oron för anhöriga är utbredd. Omkring en tredjedel (34%) uppger att de ganska eller mycket ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott⁷, och nästan var femte (18%) storstadsförälder oroar sig i stor utsträckning för att deras barn ska luras eller hotas att utföra ärenden åt gängkriminella⁸.

Men oron för andras trygghet handlar inte enbart om skydd mot brott. Den rör också vardagliga risker och människor som av olika skäl är särskilt sårbara. Rebecca Sundkvist, ansvarig för Verisures larmcentral och med över 20 års erfarenhet i branschen, ser hur trygghet i allt högre grad blir en fråga som delas mellan generationer.

– I takt med att fler äldre lever självständigt längre blir trygghet allt oftare en fråga som delas mellan generationer. Många oroar sig för äldre anhöriga som bor kvar hemma längre upp i åldrarna. För många anhöriga handlar tryggheten om att veta att någon snabbt kan reagera om en förälder faller, blir sjuk eller behöver hjälp, eller att ha koll på att ens ungdom kommer hem säkert på kvällen.

Trygghet handlar därför ofta om mer än att skydda sig själv. Att veta att någon uppmärksammar när något händer och kan säkerställa att hjälp kommer fram i tid kan skapa trygghet både för individen och för de närstående.

” För många anhöriga handlar tryggheten om att veta att någon snabbt kan reagera om en förälder faller, blir sjuk eller behöver hjälp, eller att ha koll på att ens ungdom kommer hem säkert på kvällen.

/ Rebecca Sundkvist, ansvarig för Verisures larmcentral

Balansen mellan sund oro och begränsande otrygghet



Otrygghet påverkar människors liv långt innan de själva utsätts för brott. Den kan märkas i små beslut i vardagen: vilken väg man väljer hem, om man går ut på kvällen, om man låter barnen röra sig fritt eller om man avstår från något man egentligen hade velat göra. Brås undersökningar visar att nästan en av fyra (23%) ganska eller mycket ofta under det senaste året valt en annan väg eller ett annat färdssätt till följd av oro för att utsättas för brott⁹. När oron leder till att människor begränsar sina beteenden och avstår från sådant de egentligen vill göra är det heller inte förvånande att den också påverkar livskvaliteten. Beroende på områdestyp anger mellan 5 och 13 procent att oron för att utsättas för brott påverkar deras livskvalitet i stor utsträckning¹⁰.

För hundratusentals svenskar blir otryggheten därmed inte bara en känsla, utan något som påverkar rörelsefriheten, vardagen och möjligheten att leva som man vill. Samtidigt menar Manne Gerell, docent i kriminologi, att viss oro också fyller en funktion.

– Vi behöver vara lite oroliga. Om ingen oroade sig för risker skulle vi också bli sämre på att skydda oss själva. Problemet är inte att människor känner oro, utan när oron börjar begränsa deras liv. När människor avstår från aktiviteter, undviker platser eller förändrar sitt beteende på grund av otrygghet har det gått för långt. Var den gränsen går är svårt att säga, men en mer nyanserad och realistisk debatt om brott och risker kan hjälpa människor att bättre förstå vilka risker som faktiskt finns.

Trygghetsfrågan handlar därför inte om att eliminera all oro. Snarare handlar den om att skapa förutsättningar för människor att fatta välgrundade beslut och vidta rimliga skyddsåtgärder utan att rädslan tar över vardagen.

Vägen till ökad trygghet är lika mångdimensionell som tryggheten själv

Om trygghet är mångdimensionell måste också lösningarna vara det. Att minska brottsligheten är en viktig del av arbetet, men människors upplevelse av trygghet formas av betydligt fler faktorer än så. Det blir tydligt när man frågar vad som avgör om människor känner sig trygga på en plats. Tidigare nämnda undersökning från Fastighetsägarna visar att trygghet i hög grad formas av den fysiska och sociala miljön. På frågan om vad som främst avgör om människor känner sig trygga på en okänd plats hamnar god överblick och belysning i topp. Sex av tio (60%) uppger att det viktigaste är att platsen är upplyst och överblickbar. Därefter följer att det är rent och snyggt (41%), att det finns öppna butiker och verksamheter i området (35%), att platsen är övervakad genom exempelvis kameror, polis eller säkerhetsbolag (31%) samt att det är lätt att orientera sig genom tydlig utformning och skyltning (29%)⁹.

Trygghet formas dock inte enbart av den miljö vi befinner oss i. Som tidigare konstaterats påverkas våra riskbedömningar också av den information vi möter i vardagen. Det vi läser, ser och hör om brott och otrygghet bidrar till att forma vår bild av hur trygg eller otrygg omvärlden är. Därför spelar medierna en viktig roll för människors förståelse av risker och samhällsutvecklingen, menar Manne Gerell.

– Media rapporterar ofta om enskilda händelser men mer sällan om de övergripande trenderna. För några år sedan rapporterade man nästan dagligen om varje skjutning, men kanske bara en gång om året om att antalet skjutningar faktiskt hade minskat. Det blir en obalans. Om skjutningarna minskar med 75 procent är det viktigt att människor får veta det också, även om problemen inte är lösta.

Eftersom otrygghet kan ha många olika orsaker finns det heller ingen universallösning, påpekar Manne. Vad som stärker tryggheten beror på vilken typ av otrygghet människor upplever och vad som ligger bakom den.

– Hur man motverkar otrygghet beror på situationen. I vissa fall handlar det om att minska brottsligheten. I andra handlar det om att hantera ordningsstörningar, skapa bättre miljöer eller använda kameraövervakning. När det

” Att känna sig trygg handlar inte bara om att skydda sitt hem från inbrott, utan om en helhet av faktorer – brandsäkerhet, skydd mot bedrägerier, sociala nätverk, grannar man litar på och vetskapen om att hjälp finns nära när något händer.

/Anders Östlund, kriminolog

gäller individens egen förmåga att hantera otrygghet är även sociala relationer otroligt viktiga. Att veta att hjälp finns nära till hands om något skulle hända – oavsett om det handlar om ett brott, en olycka eller någon annan oförutsedd händelse – är en viktig del av människors trygghet.

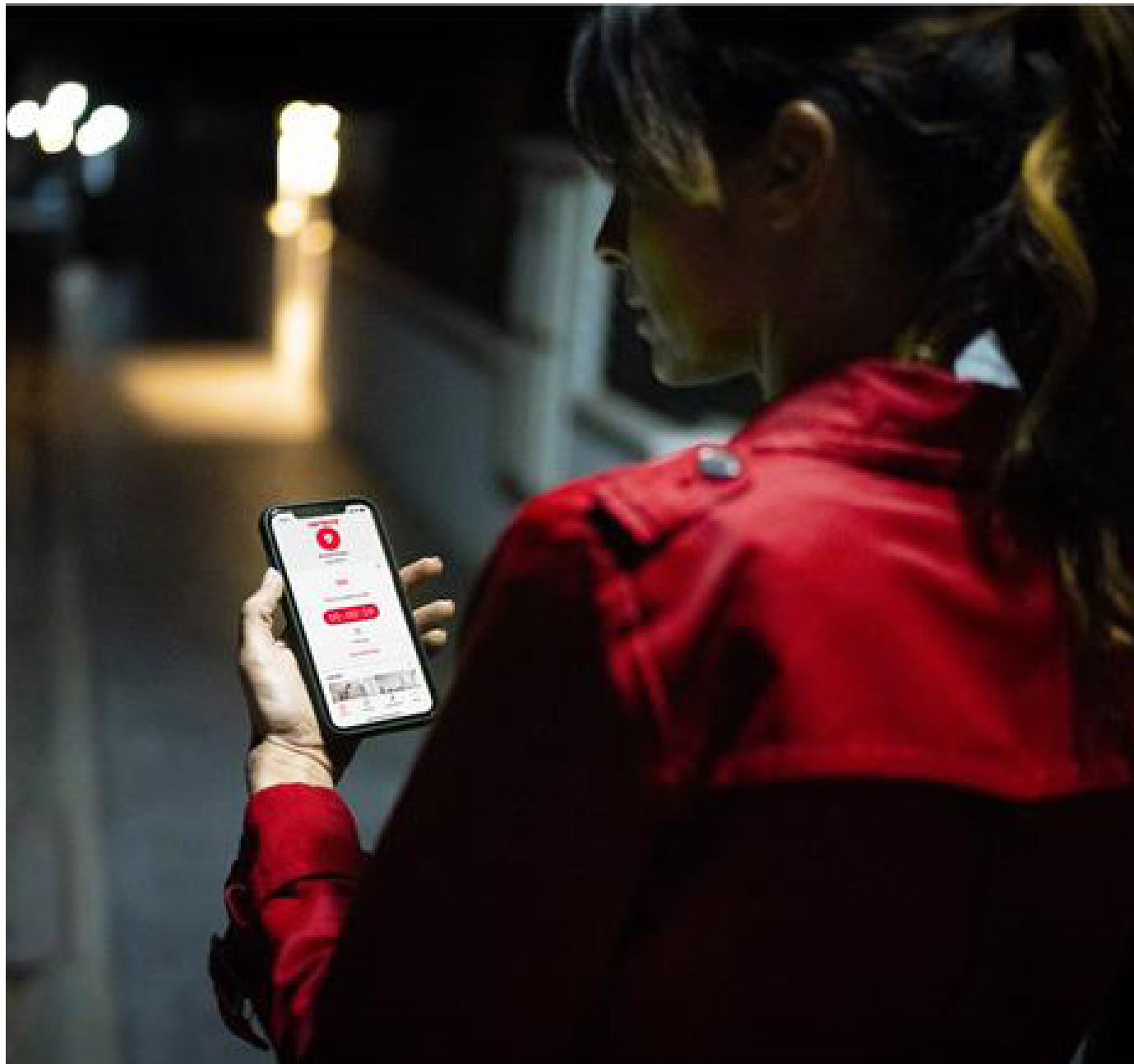
Just detta illustrerar också varför trygghet inte kan reduceras till en fråga om brottslighet. Om människors otrygghet kan ha många olika orsaker behöver också synen på trygghet vara bredare

än traditionella frågor om brott och brottsbekämpning. Det menar även Anders Östlund.

– Vi behöver modernisera sättet att prata om trygghet och titta mer på helheten, snarare än att vara så fixerade vid en viss typ av otrygghet. Att känna sig trygg handlar inte bara om att skydda sitt hem från inbrott, utan om en helhet av faktorer – brandsäkerhet, skydd mot bedrägerier, sociala nätverk, grannar man litar på och vetskapen om att hjälp finns nära när något händer.

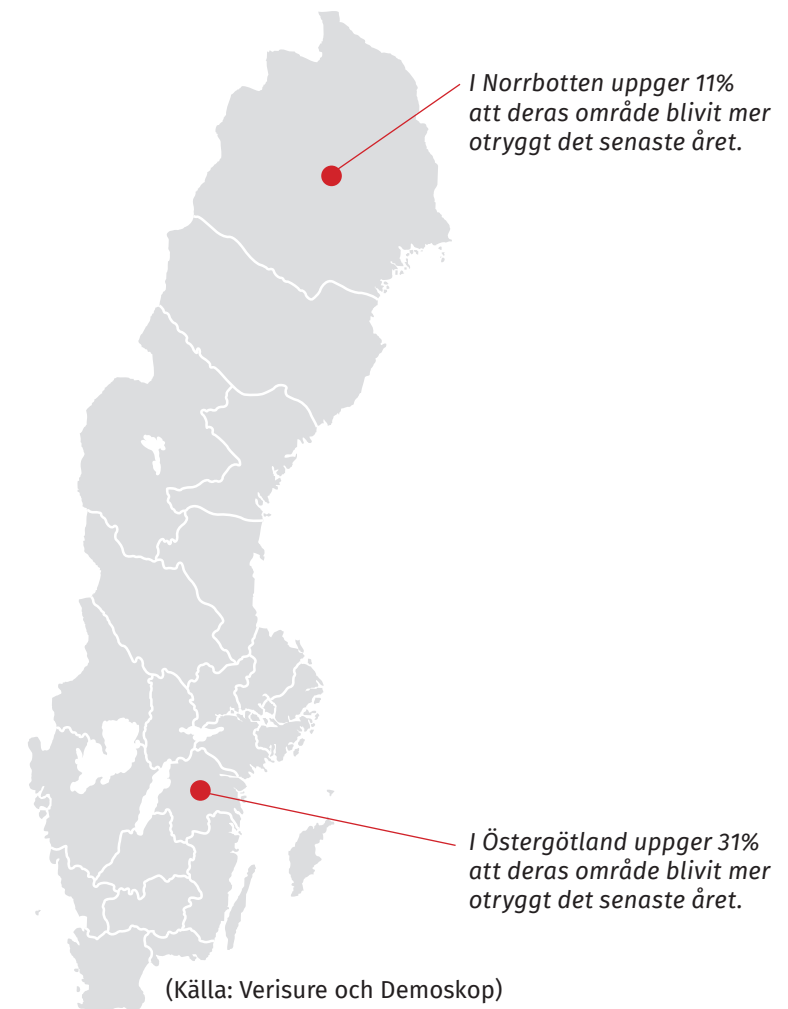
Sammanfattning

Trygghet handlar om betydligt mer än skydd mot brott. Den formas av sociala relationer, frihet, tillit och känslan av att hjälp finns nära när den behövs. Upplevelsen av trygghet rymmer även flera tydliga paradoxer. Många upplever att samhället blir mer otryggt, samtidigt som de flesta känner sig trygga i sin egen vardag. Hemmet är den plats där människor känner sig allra tryggast, men också en miljö där mycket utsatthet förblir osynlig och där många tvivlar på att hjälp skulle nå fram i tid om något inträffar. För att stärka tryggheten krävs därför ett bredare perspektiv, där fokus ligger lika mycket på människors upplevelser, relationer och stöd i vardagen som på att minska de faktiska riskerna.



Den ojämlika tryggheten och säkerheten

Om trygghet formas av människors olika livssituationer väcks också en annan fråga: vem har egentligen möjlighet att känna sig trygg och säker? Vem du är, var du bor och vilka resurser du har påverkar både vilka risker du möter, hur trygg du känner dig och vilka möjligheter du har att skydda dig när något händer. För att skapa trygghet och säkerhet för fler behöver vi förstå de gap som finns mellan människors risker, upplevda otrygghet och tillgång till skydd.



Trygghet och säkerhet är inte jämnt fördelade

Flera undersökningar visar att både risker och upplevelser av trygghet är ojämnt fördelade i samhället och ofta speglar bredare sociala och ekonomiska skillnader. Yngre är till exempel generellt mer utsatta för brott än äldre. Undersökningar från Brå visar att män i åldern 16–19 år är den grupp som oftast utsätts för misshandel, medan kvinnor i åldern 20–24 år rapporterar särskilt hög utsatthet för sexualbrott¹¹. Dessutom skiljer sig tryggheten tydligt mellan olika bostadsområden. I områden med socioekonomiska utmaningar är andelen som känner sig otrygga vid utevistelse nästan dubbelt så stor som i områden med goda socioekonomiska förutsättningar¹².

Skillnaderna syns inte bara mellan olika grupper, utan också mellan olika boendeformer och delar av landet. Verisures senaste trygghetsundersökning visar att personer som bor i lägenhet känner sig något mindre trygga i sitt närområde än personer

som bor i radhus eller villa. Samma undersökning visar även att upplevelsen av otrygghet varierar betydligt mellan olika regioner. I Östergötland uppger nästan en tredjedel (31%) att deras område blivit mer otryggt det senaste året, jämfört med drygt en av tio (11%) i Norrbotten¹³.

Ojämligheten handlar inte bara om ålder, bostadsområde eller boendeform. Även andra faktorer påverkar både utsatthet och upplevelsen av trygghet. Till exempel visar Verisures trygghetsrapport som tagits fram i samarbete med RFSL att personer som identifierar sig som homo-, bi- eller queer oftare känner sig otrygga i offentliga miljöer och är överrepresenterade bland dem som utsätts för hatbrott¹⁴. Äldre möter i sin tur andra typer av risker. Statistik från Myndigheten för civilt försvar visar att äldre är överrepresenterade bland dem som omkommer i bostadsbränder¹⁵.



Trygghetsparadoxen och vikten av sårbarhetsperspektivet

Både risker och upplevelser av trygghet skiljer sig alltså åt beroende på ålder, kön, boendeform och livssituation. Men sambandet mellan faktisk utsatthet och upplevd otrygghet är långt ifrån självklart.

I vissa fall går de hand i hand. Brås undersökningar visar till exempel att personer som bor i områden med socioekonomiska utmaningar i högre grad uppger att de har utsatts för brott än boende i områden med bättre socioekonomiska förutsättningar¹⁶. De känner sig också mer otrygga, avstår oftare från aktiviteter och upplever i större utsträckning att oron påverkar deras vardag och livskvalitet¹⁷.

I andra fall ser sambandet annorlunda ut. Verisures senaste trygghetsundersökning visar att kvinnor genomgående uppger högre nivåer av otrygghet än män. Nästan tre gånger så många kvinnor (47%) som män (17%) oroar sig för att gå hem ensamma på kvällen¹⁸. Även Brås trygghetsundersökning visar tydliga skillnader. Nästan en tredjedel (32%) av kvinnorna uppger att de känner sig ganska eller mycket otrygga, eller helt avstår från att gå ut sena kvällar på grund av otrygghet, jämfört med knappt

en femtedel (18%) av männen¹⁹. Samtidigt visar alltså brottsstatistiken att det ofta är unga män som löper störst risk att utsättas för våldsbrott. Att de grupper som är mest utsatta inte alltid är de som känner sig mest otrygga brukar inom forskningen beskrivas som en trygghetsparadox, förklarar Manne Gerell, docent i kriminologi.

– Unga män är de som är mest utsatta för våldsbrott men samtidigt relativt lite oroliga för det. Det brukar förklaras med att unga män ser sig som oövervinnliga. De är fysiskt starka, kapabla och vill inte oroa sig. Man vill kunna klara sig själv.

För att förstå paradoxen räcker det därför inte att titta på risken att utsättas för brott. Minst lika viktigt är människors upplevda sårbarhet, menar Manne – det vill säga hur väl de bedömer att de kan skydda sig själva och hantera konsekvenserna om något skulle hända. Två personer kan utsättas för samma risk men uppleva den på helt olika sätt beroende på sina fysiska, sociala och ekonomiska förutsättningar.

– Sårbarhet kan förklara varför unga män inte är så otrygga, eftersom de

är starka och fysiskt kapabla. Det kan också förklara varför kvinnor ofta är mer otrygga, eftersom de rent fysiskt har mindre möjlighet att freda sig mot en gärningsperson. På samma sätt kan det förklara varför äldre ofta känner sig mer otrygga. De är mer sårbara, både fysiskt och genom att konsekvenserna kan bli större.

Men sårbarhet handlar inte bara om fysisk styrka eller ålder, poängterar Manne.

– Man brukar också lyfta fram social och socioekonomisk sårbarhet. Har man gott om pengar och ett starkt socialt nätverk har man helt andra möjligheter att hantera problem än om man saknar resurser och stöd. Då blir man mer sårbar och också mer otrygg. Samtidigt påverkas trygghet också av individuella faktorer. Personlighet, tidigare erfarenheter och psykiskt välbefinnande spelar stor roll för hur människor uppfattar risker. Därför kommer otrygghet aldrig helt kunna förklaras eller lösas på samhällsnivå. För att stärka tryggheten behövs både breda insatser och lösningar som möter människors olika behov och förutsättningar.

”

Personlighet, tidigare erfarenheter och psykiskt välbefinnande spelar stor roll för hur människor uppfattar risker. Därför kommer otrygghet aldrig helt kunna förklaras eller lösas på samhällsnivå. För att stärka tryggheten behövs både breda insatser och lösningar som möter människors olika behov och förutsättningar.

/Manne Gerell, docent i kriminologi

47%

av kvinnorna oroar sig för att gå hem ensamma på kvällen.

17%

av männen oroar sig för att gå hem ensamma på kvällen.

(Källa: Verisure och Demoskop)



”

Alla former av utsatthet syns inte lika tydligt i statistik och trygghetsmätningar. Det gäller exempelvis våld i nära relationer, som i hög grad drabbar kvinnor.

/Anders Östlund, kriminolog

De mest utsatta har inte alltid starkast röst eller bäst skydd

Skillnaderna handlar dock inte bara om vilka risker människor möter eller hur trygga de känner sig. De handlar också om möjligheterna att skydda sig. I en rapport från Myndigheten för Civilt försvar – baserad på projektet Lärande från bostadsbrand – konstateras till exempel att hushåll i hyresrätt har mer än dubbelt så hög risk att drabbas av bostadsbrand som hushåll i ägda bostäder, och att ensamstående löper högre risk än sammanboende. Rapporten visar också att förekomsten av brandvarnare är lägre bland ensamstående hushåll och hushåll utan barn²⁰.

Men skillnaderna handlar inte bara om vem som är mest utsatt, utan också om vilken utsatthet som syns. Detta pekar på ytterligare en dimension av det som kriminolog Anders Östlund beskrivit som hemmet som en ”blind fläck”.

– Alla former av utsatthet syns inte lika tydligt i statistik och trygghetsmätningar. Det gäller exempelvis våld i nära relationer, som i hög grad drabbar kvinnor. Trots att konsekvenserna för de drabbade ofta är mycket stora är denna typ av utsatthet svårare att både mäta och synliggöra, och riskerar därför att få mindre uppmärksamhet än sådant som sker i det offentliga rummet.

Sammanfattning

Alla människor möter inte samma risker och har inte heller samma möjligheter att skydda sig mot dem. De grupper som oftast är mest utsatta för brott, olyckor och bränder är ofta också de som har minst tillgång till förebyggande skydd och stöd. I vissa fall är det dessutom deras utsatthet som syns minst i statistiken och den offentliga debatten. När risk, otrygghet och begränsade resurser sammanfaller uppstår ett växande trygghets- och säkerhetsgap. För att minska det gapet behövs trygghets- och säkerhetslösningar som i högre grad är tillgängliga, individanpassade och förebyggande.

Fotnoter

1. https://www.fastighetsagarna.se/globalassets/rapporter/stockholms-rapporter/fastighetsagarnasthlm_borta_bra_2023.pdf?bustCache=1779899000215
2. https://bra.se/download/18.2ea97252199c925f9182bbe/1760088515540/2025_15_Nationella%20trygghetsunders%C3%B6kningen%202025.pdf
3. https://bra.se/download/18.2ea97252199c925f9182bbe/1760088515540/2025_15_Nationella%20trygghetsunders%C3%B6kningen%202025.pdf
4. Verisure och Demoskop, Trygghetsundersökning 2026
5. <https://novus.se/egnaundersokningar-arkiv/oro-for-valdsbrott-vapen-for-skydd-polisens-snabbhet/>
6. Verisure och Demoskop, Trygghetsundersökning 2026
7. https://bra.se/download/18.2ea97252199c925f9182bbe/1760088515540/2025_15_Nationella%20trygghetsunders%C3%B6kningen%202025.pdf
8. https://bra.se/download/18.22c9a27819936f83d5c317dc/1758617235160/2025_Storstadsf%C3%B6r%C3%A4drars%20oro%20f%C3%B6r%20g%C3%A4ngkriminalitet.pdf
9. https://bra.se/download/18.2ea97252199c925f9182bbe/1760088515540/2025_15_Nationella%20trygghetsunders%C3%B6kningen%202025.pdf
10. https://bra.se/download/18.3408a3f719b6a9b02455f81c/1769679672618/2026_Otrygghet%20och%20oro%20f%C3%B6r%20brott%20i%20olika%20-socioekonomiska%20omr%C3%A5destyper.pdf
11. https://bra.se/download/18.2ea97252199c925f9182bbe/1760088515540/2025_15_Nationella%20trygghetsunders%C3%B6kningen%202025.pdf
12. https://bra.se/download/18.3408a3f719b6a9b02455f81c/1769679672618/2026_Otrygghet%20och%20oro%20f%C3%B6r%20brott%20i%20olika%20-socioekonomiska%20omr%C3%A5destyper.pdf
13. Verisure och Demoskop, Trygghetsundersökning 2026
14. https://www.rfsl.se/wp-content/uploads/2026/04/Trygghetsrapport_260422_webb.pdf
15. <https://propensionaren.se/risk-att-fler-aldre-omkommer-i-brander/>
16. https://bra.se/download/18.3408a3f719b6a9b02455f8a7/1769680461848/2026_Sj%C3%A4lvrapporterad%20utsatthet%20f%C3%B6r%20brott%20-i%20olika%20socioekonomiska%20omr%C3%A5destyper.pdf
17. https://bra.se/download/18.3408a3f719b6a9b02455f81c/1769679672618/2026_Otrygghet%20och%20oro%20f%C3%B6r%20brott%20i%20olika%20-socioekonomiska%20omr%C3%A5destyper.pdf
18. Verisure och Demoskop, Trygghetsundersökning 2026
19. https://bra.se/download/18.2ea97252199c925f9182bbe/1760088515540/2025_15_Nationella%20trygghetsunders%C3%B6kningen%202025.pdf
20. <https://lastkaj.mcf.se/rapporter/popularversion-larande-bostadsbrand.pdf>



